

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odroczaniem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywalnych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozateryminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 262.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 80 gr. na pierwszej str. 60 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo, i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądownym dochodzeniu należności rabat spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisanie miejsca ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 128

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 30 października 1934 r.

Rok XV

Ułgi w spłaceniu długów prywatnych

Co o tem mówią rolnicze dekrety oddłużeniowe

Badania nad zadłużeniem gospodarstw rolnych wykazały, że na rolnictwie, oprócz długów w instytucjach kredytowych, bardzo dotkliwie ciążyą najróżnorodniejsze długi prywatne, które zgrubsza można podzielić na zabezpieczone hipotecznie (długoterminowe i krótkoterminowe) i długi niezabezpieczone, z natury rzeczy krótkoterminowe.

Cyfry tego zadłużenia prywatnego są trudne do uchwycenia. W początkach akcji oddłużeniowej prywatne długoterminowe zadłużenie hipoteczne rolnictwa oszacowano na około 700 miljn. zł. Prywatne długi krótkoterminowe niezabezpieczone — szacowane na około 800 miljn. zł. Oczywiście, za ścisłość tych cyfr nie można ręczyć.

Przy rozpanoszonych szeroko na wsi kredytach lichwiarskich, długi prywatne, przy ich wysokim zwykle oprocentowaniu, stanowią największą chyba zmorę wsi. Wierzyteli prywatni najmniej bodaj liczą się z dzisiejszą sytuacją gospodarstw, są natarczywi, a natarczywością swą potrafią obrzydzić życie bezradnemu dłużnikowi.

Broniąc rolników przed tą natarczywością wierzycieli dotychczasowe ustawodawstwo finansowo — rolne wprowadziło moratorium dla długów hipotecznych, którego termin upłynął z dniem 1 października r. b. Jeśli chodzi o prywatne zadłużenie krótkoterminowe — zainteresowany rolnik musiał zgłaszać się do urzędu rozjemczego, który po przeprowadzeniu postępowania mógł rozłożyć zobowiązania rolnika na okres do lat 7 i obniżyć oprocentowanie do 4 i pół procent.

Oczywiście, ani jedna ani druga z tych form interwencji nie były wystarczające. Moratorium wogóle nie jest właściwym sposobem załatwienia sprawy zadłużenia, odracza bowiem tylko zapłatę zobowiązań. Dług wisi nad dłużnikiem i stale go niepokoi. Wierzyciel przy moratorium nie może otrzymać żadnych pieniędzy, wskutek czego nadwyręza się kredyt rolniczy. Kto bowiem udzielać będzie rolnikowi nowych pożyczek, skoro ze starych należności nic nie może uzyskać? Trzeba dodać, że przy dotychczasowym moratorium dla długów hipotecznych, zawieszane były tylko spłaty kapitału, procenty natomiast musiały być płacone i to w dość znacznej jeszcze wysokości 6 procent.

Z drugiej strony — w zakresie krótkoterminowego zadłużenia prywatnego — postępowanie przed urzędami rozjemczymi, aczkolwiek dawało pożądane rezultaty, było jednak bardzo uciążliwe. Rolnik musiał się porządnie nadreptać, wyszukać i zapłacić adwokata, zanim uzyskał rozłożenie długu. W praktyce więc sto-

Otwarcie sejmu 6 listopada

P. PREMIER MÓWIĆ BĘDZIE PRZEZ RADJO.

Warszawa. W kołach politycznych przewiduje się, że otwarcie sesji sejmowej nastąpi — jak już donosiliśmy — w pierwszym tygodniu listopada, najprawdopodobniej we wtorek dnia 6 przyszłego miesiąca. Na pierwszym posiedzeniu sejmu minister skarbu prof. Zawadzki, jak corocznie, składając budżet wygłosi większe przemówienie t. zw. exposé budżetowe. Exposé p. premiera prof. Kozłow-

skiego, który w sierpniu b. r. w przemówieniu swoim zobrazował wytyczne polityki gospodarczej rządu, w chwili obecnej spodziewać się nie należy, natomiast jeszcze przed otwarciem sesji parlamentarnej, najprawdopodobniej w czwartek dnia 1 listopada b. r. p. Premier wygłosi przemówienie przez radio, w którym zawarte by zostało niejako sprawozdanie z prac rządu z ostatnich miesięcy.

Sytuacja w basenie Dunajskim

Mord w Marsylii dopiero obecnie zaczyna konsekwencjami wpływać na bieżącą politykę europejską. Pomimo, że rada Małej Ententy, w słowach ogólnikowych wypowiedziała się za pokojowym zlikwidowaniem skutków strasznego morderstwa, to jednak fakty wskazują raczej na stałe zaognienie sytuacji politycznej tej części Europy. W pewnych kołach Małej Ententy postanowiono skorzystać z wypadków marsylijskich powiązać je z rewizjonistycznymi tendencjami Węgier i wyciągając stąd wszystkie konsekwencje, zmiażdżyć Budapeszt. W sukurs Węgrom przyszła niespodziewana Polska. Dla Małej Ententy stało się jasnym, że uderzenie na Węgrów nie mogłoby być bezkarne. Przyszło więc jak-

gdyby otrzeźwienie. Jak dalece jednak sytuacja jest nadal zagmatwana o tem świadczyć by mogły noty, leżące w biurku posła jugosłowiańskiego w Budapeszcie, które podobno zawierają żądania, zmierzające do upokorzenia Węgier, względnie wrzecie ich odrzucenia, do wojny prewencyjnej. W tej sytuacji jest nie bez znaczenia usilna działalność dyplomacji niemieckiej, zmierzającej do odciążenia Jugosławii od przymierza z Francją i zastąpienia jej Niemcami. Jugosławia, która od roku 1918 jest w stałym zatargu z Włochami, i dla której obecność nad Adriatykiem Niemiec byłaby szczególnie pożądana, jako neutralizująca apetyty włoskie, gotowa jest na duże nawet odstęstwa od dotychczasowej

swojej, tradycyjnej linii postępowania. Zwłaszcza, że Niemcy propozycje własne popierają argumentami finansowymi.

Polityka Jugosławii jest więc niepewna. Rozumie się, że Francja gwałtownie przeciwdziała wpływom niemieckim.

TAJEMNICZY TRUP NA ŁAKACH

Na polach w pobliżu Brodów w powiecie tucholskim znaleziono zwłoki młodej dziewczyny niekompletnie ubrane. Władze policyjne wszczęły natychmiast śledztwo celem ustalenia tożsamości kobiety i przyczyny jej zgonu.

ZAKAZ WYWOZU BRONI DO BOLIWIJI I PARAGWAJU

Warszawa. Drugi wicemin. spraw wojskowych i szef administracji armii wydał zakaz wywozu broni i materiału wojennego z Polski do Boliwii i Paragwaju.

6 TRUPÓW I DWOJE RANNYCH OFIARAMI SZALEŃCA

NOWY JORK. Pewien były urzędnik pocztowy w Quebec (Kanada) zamordował — prawdopodobnie w napadzie szału — 6 osób a dwie dalsze ciężko poranił. Wśród ofiar szaleńca znajduje się trzech urzędników pocztowych, dwie siostry szaleńca oraz siostrzenica i dwóch jego siostrzeńców. Po założeniu kaftanu bezpieczeństwa odwieziono go do zakładu.

sunkowo niewielka ilość długów rolniczych załatwiona była przez urzędy rozjemcze.

Co nowego w tej dziedzinie zadłużenia prywatnego wprowadzają nowe dekrety z dnia 19 października?

Wprowadzają one niewątpliwie zasadniczą zmianę na lepsze.

Weźmy więc naprzód kredyt hipoteczny. W zakresie tego zadłużenia przewiduje się zmianę prywatnych długów hipotecznych na długoterminowy kredyt w listach zastawnych. Rolnik, posiadający zhipotekowane na swym majątku należności, będzie mógł zwrócić się do uprawnionej do dokonania takiej zamiany długów instytucji kredytowej, która, po rozpatrzeniu sprawy, udzieli mu pożyczki w 4 i pół proc. listach zast. Temi listami, w sposób bezgotówkowy, rolnik będzie mógł spłacić swych dłużników hipotecznych.

Takiej samej zamiany będzie mógł żądać również wierzyciel.

W ten sposób będą mogły być zamienione długi hipoteczne, mieszczące się dla drobnych i średnich gospodarstw w 50 proc. szacunku nieruchomości, dla większych zaś — w 40 proc. względnie w 30 procentach.

Tego rodzaju zamiana długów hipotecznych na długoterminowy kredyt bankowy posiada ogromne znaczenie. W ten sposób bowiem poważna część uciążliwego zadłużenia rolniczego może stać się zadłużeniem normalnym. Podobnie właśnie w czasach Księstwa Kongresowego przeprowadził oddłużenie rolnictwa ks. Lubecki. Zamiast ze swym wierzycielem prywatnym, będzie miał dłużnik na przyszłość do czynienia z instytucją kredytową, którą spłacać będzie w ciągu 50 lat przy niskim oprocentowaniu.

Niemniej doniosłe postanowienia zawierają nowe dekrety oddłużeniowe w zakresie prywatnego kredytu krótkoterminowego. Tutaj reforma idzie bardzo daleko. Dla wszystkich drobnych i średnich gospodarstw wprowadza się z mocy samego prawa rozłożenie długów prywatnych na 28 półrocznych rat, przy niższym oprocentowaniu do 3 proc.

Rolnik nie będzie więc już potrzebował dreptać po urzędach rozjemczych i uzasadniać swoje racje. Postęp jest bardzo duży. Zamiast uprawnienia do otrzymania ze strony urzędu rozjemczego rozłożenia długu na lat 7

— ustawowe rozterminowanie na lat 14. Zamiast oprocentowania najniżej 4 i pół proc. — ustawy odsetek 3 proc.

Trzeba dodać, że jeśli drobny rolnik spłaci całość lub część długu przed terminem — to każde zapłacone gotowizną 100 zł. policzone będzie za 150 zł.

Jedynie w stosunku do większych gospodarstw (z reguły ponad 500 ha) ulga ta nie będzie stosowana z mocy samego prawa, będzie ją jednak mógł przyznać tym gospodarstwom urząd rozjemczy na wniosek dłużnika, w dotychczasowym postępowaniu.

To są dwie zmiany najpoważniejsze. Oprócz nich dekrety wprowadzają jeszcze szereg zmian i ulg dalszych, jak np. możność skreślenia przez urzędy rozjemcze części lub całości długów lichwiarskich, skreślenia i przystosowania do obecnej wartości gospodarstwa zobowiązań z tytułu kupna ziemi i z działów rodzinnych, oraz możność spłacania długu papierami wartościowymi.

J. R-ski.

Skróty

Z KRAJU

— Prezes Rady Portu w Gdańsku p. Norderbracyt bawi w Warszawie.

— Projekt wprowadzenia opłat w szkołach powszechnych został zaniechany.

— P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na zamku ambasadora Francji p. Laroche.

— Dyrektorem Funduszu Pracy i Bezrobocia mianowany został wiceminister Dolanowski.

— W Helsińgorsie zmarł arcybiskup Lanri Ingman

POŻAR W KOPALNI

W jednym z szybów w pobliżu Percaicara koło Palermo we Włoszech wybuchł pożar 4-ch robotników zginęło.

CZŁOWEK KTÓRY JEST WŁASNIM SYNEM

Historja mogła się zdarzyć i w Europie, choć zdarzyła się de facto w U. S. A. Bohaterem dziwacznej i niemiowitej historii jest bogaty bankier z Chicago, Th. B. Stearns, który kilka lat temu pochował żonę. Syn bankiera padł w 1917 r. na polu bitwy na froncie zachodnim, tak, iż Stearns został sam jak palec, gdyż z rodziną pokłócił się i nie utrzymywał stosunków. Wreszcie mając dość samotności, postanowił się ożenić. Wybór jego padł na wdowę po synu, trzydziestoletnią Włoszkę. W U. S. A. tego rodzaju śluby między krewnymi są uprawiane Ale — w ten sposób Th. Stearns stał się swym synem, gdyż ożenił się ze swoją synową. W kołach towarzyskich Chicago historia małżeństwa Stearns wywołuje, rzecz prosta, ożywione komentarze.

NOWE DEKRETY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

WARSZAWA. — Dziennik Ustaw z dnia 28-go bm. przynosi szereg nowych dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej, wśród których znajdują się następujące: o oddłużeniu rolnictwa, o ustaleniu nazw miejscowości, o moratorium hipotecznym, o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego, o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych, własności lokalów, oraz o połączeniu Bezrobocia z Funduszem Pracy.

STULECIE ZNIESENIA NIEWOLNICTWA

W roku bieżącym mija sto lat od chwili zniesienia niewolnictwa w imperjum brytyjskim. W r. 1834 uzyskało 800,000 różnokolorowych niewolników swoją wolność. Jubileusz ten był przedmiotem uroczystych obchodów w Anglii.

Radioprogram

WTOREK, DNIA 30 PAŹDZIERNIKA

6,45 Audycja poranna, 12,10 Muzyka lekka, 12,45 Jak się mała Ludmiła do szkoły spieszyła, 15,00 Dziennik południowy, 15,05 Dalszy ciąg muzyki lekkiej, 15,35 Przegląd giełdowy, 15,45 Pieśni w transkrypcji, 16,45 Skrzynka P. K. O. 17,00 Recital śpiewaczy W. Walewskiej, 17,25 Skrzynka językowa, 17,35 „Herbatka we dwoje” — kwadrans lekkich utworów fortepianowych, 17,50 Skrzynka pocztowa techniczna, 18,00 Wiadomości rolnicze, 18,15 Fr. Smetana „Z mojego życia” — kwartet smyczkowy, 18,45 Dramat Bogumila — z problemów powieści „Noce i dnie”, 19,00 Piosenki w wyk. Hanki Ordonówny, 19,20 Pogadanka aktualna, 19,30 Koncert Warsz. Chóru Mieszanego Zw. Nauczycieli, 19,50 Wiadomości sportowe, 20,00 Muzyka lekka, 20,45 Dziennik wieczorny, 20,55 Jak pracujemy w Polsce, 21,00 Opera z płyt „Godzina hiszpańska” Ravela, 22,00 Koncert reklamowy, 22,15 Muzyka taneczna, 22,45 Odczyt w jez. esperantkim, 23,05 Dalszy ciąg muzyki tanecznej.

ŚRODA, DNIA 31 PAŹDZIERNIKA

6,45 Audycja poranna, 12,10 Koncert zespołu Ark. Flato, 15,00 Dziennik południowy, 15,05 Piosenki w wyk. Tito Schipa i Niny Koschitz, 15,35 Przegląd giełdowy, 15,45 Fragment teatralny, 16,00 Koncert ork. salonowej, 16,45 Listy od dzieci, 17,00 Recital skrzypcowy Włodz. Popowskiego, 17,25 Kobieta skąpa i kobieta oszczędna, 17,35 Muzyka popularna, 17,50 Poradnik sportowy, 18,00 Skrzynka pocztowa rolnicza, 18,15 Audycja z okazji „Dnia Oszczędności”, 18,35 Muzyka, 18,44 O dumpingu, 19,00 Recital śpiewaczy Bazylego Tysiaka, 19,20 Pogadanka aktualna, 19,30 Muzyka lekka, 19,50 Wiadomości sportowe, 20,00 Dalszy ciąg muzyki lekkiej, 20,45 Dziennik wieczorny, 20,55 Jak pracujemy w Polsce, 21,00 Koncert Chopinowski, 21,30 Pogadanka w języku włoskim, 21,40 Recital śpiewaczy St. Korwin-Szymanowskiej, 22,00 Koncert reklamowy, 22,15 Odczyt misyjny, 22,30 Koncert kameralny, 23,05 Muzyka salonowa, 24,00 Muzyka taneczna z Londynu.

Serajewo bez skutków

Do ministra spraw zagranicznych Węgier zgłosił się 22 bm. poseł Jugosławji, Aleksander Bulcenić, i wręczył mu notę w imieniu swego rządu z żądaniem wysłania i zaarrestowania pewnego Chorwata, ukrywającego się na terytorjum węgierskim, a podejrzanego o udział w zamachu marsylijskim. Nota nie miała charakteru ultimatum, nie groziła represjami, a odpowiedź niezwłoczna rządu węgierskiego, kurtuazyjna i ugodowa, czyniła zadość wszystkim życzeniom rządu jugosłowiańskiego.

Cień Serajewa, który w pewnej chwili okrył Europę swym kirem, rozwiął się. Zamach marsylijski nie pociągnął za sobą konsekwencji, jakich można się było obawiać.

Coprawda — inny jest dzisiaj zupełnie układ stosunków w Europie, niż w r. 1914. Nie to, żeby brak było materiału palnego — sama

historja zamachu jest dowodem, na korzyść posiadaczy akcji przemysłu wojennego — ale teraz, w tej chwili, na froncie europejskim żadne z wielkich mocarstw ani jest materialnie i moralnie przygotowane do wojny, ani też ma jakiś w ten interes. Przeciwnie — wszyscy, i ci, co chcą i ci którzy nie chcą, w danej chwili myślą tylko o tem, aby sprolongować jeszcze na tyle ile się da lat rozejm zbrojny, który się ustalił w Europie od r. 1918. W tej więc sytuacji, gdzie wszyscy szukają modus vivendi — z tem oczywiście, aby za lat tyle być gotowym i zjednać sojuszników — zamach marsylijski był żagwią rzuconą w prochowie — to prawda — ale pośpieszyli natychmiast z odsieczą mini-maxów dyplomatycznych wszystkie strażnice państw europejskich. I dlatego Serajewo w r. 1934 nie zrodziło burzy wojennej, jak jego poprzedniczka z przed 20 lat.

Przyprowadziła mu dziecko do kościoła

PRZYKRY WYPADEK W PINCZYNIIE.

P. Feliks Jankowski z Pinczyna pow. Starogard, który w tych dniach wszedł w związku małżeńskie z p. Moniką Meta z Semlina, miał bardzo przykrą, jak dla pana młodego przygodę.

Oto nieomal w momencie, gdy ksiądz miał parze młodej udzielić ślubu, podeszła do ołtarza niej. Katarzyna Bieskowa z Pałubinka i ze słowami „masz tu swoje dziecko”

popchnęła w stronę pana młodego małą, 5-letnią dziewczynkę, a swą wnuczkę.

Zapanowała konsternacja tembar dziej, że energiczna babcia (w zastępstwie uwiedzionej córki) zerwała panu młodemu mirtę, a może i dobrała by się do głowy, gdyby nie wzgląd na dom boży i interwencję obecnych.

Po tym niemiłym incydencie ślub odbył się już bez przeszkód.

Na wzór francuski

RENTA WIECZYSTA W POLSCE

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej został ukonstytuowany nowy papier wartościowy pod nazwą renty wieczystej. Papier ten zostaje oprocentowany w stosunku 5 od sta rocznie, ogólna wartość emisji ustala się na 200 milionów złotych, wysokość pierwszej transzy — na 30 milionów złotych.

Renta wieczysta, tak popularna we Francji, na gruncie polskim jest nowością. Renta wieczysta stanowi bowiem wiarytelność, której dłużnik obowiązuje się nie zapłacić nigdy, wierzyciel zaś zgóry rezygnuje z prawa rewindykacji swego kapitału. Zobowiązanie dłużnika wobec wierzyciela całkowicie wyczerpuje regularne co do roku spłacanie umówionych odsetek. Stosunek taki nie jest ograniczony żadnymi ramami czasowymi, trwa wiecznie, skąd też nazwa renty „wieczystej”.

Geneza renty wieczystej wiąże się z trudnościami finansowymi Francji za panowania Franciszka I. Długotrwałe wojny wyczerpały do cna skarb państwa. Aby zdobyć środki na wojnę z Medjolańczykami, król zwrócił się do miasta Paryża z żądaniem pożyczki, której obsługę miały po wsze czasy gwarantować wpływy z pewnej kategorii podatków. Na mocy aktu z 15 października 1522 została zawarta odpowiednia umowa między skarbem francuskim a magistratem miasta Paryża. Wzamin za pieniądze dostarczone przez miasto, skarb wypuścił obligacje, znane w historii finansów francuskich pod nazwą „rentes de l'Hotel de ville”. W ten sposób powstał papier publiczny, który przetrwał cztery zgórą stulecia, i

który rozpowszechnił się w całym świecie cywilizowanym, jako symbol wzajemnie najbardziej dogodnego stosunku kredytowego między dłużnikiem (t. j. państwem), a wierzycielem (t. j. obywatelem).

Renta wieczysta, której zasada może na pierwszy rzut oka wydać się nieco niepokojąca, w rzeczywistości stanowi jeden z czynników, gwarantujących bezpieczeństwo finansowe zarówno państwa, jak i obywateli.

W obliczu niepewności jaką tai w sobie przyszłość, jest rzeczą ryzykowną dla państwa zaciąganie zobowiązań, których wypełnienie związane jest ściśle określonym momentem.

Tu zaś państwo, jakkolwiek nie jest do tego zobowiązane — w pewnych wypadkach umarza swój dług. Gdy kurs giełdowy renty przekracza jej wartość nominalną, państwo przeprowadza konwersję, t. zn. narzuca swym wierzycielom redukcję oprocentowania renty, tym zaś jego posiadaczom, którym nie odpowiadają nowe warunki, spłaca obligacje wedle ich wartości nominalnej.

Czy renta wieczysta jest równie korzystna dla jej posiadaczy? Niewątpliwie tak, a jako dowód posłużyć może fakt, niezwyklej jej rozpowszechnienia w wielkich krajach zachodnio — europejskich, a zwłaszcza we Francji, tym klasycznym kraju kapitalizacji wewnętrznej. Mówiliśmy, że właściwością renty wieczystej jest rezygnacja z prawa rewindykacji swego kapitału. Czyż więc, nabywając rentę, obywatel traci wyłożony na nią kapitał? Bynajmniej, albowiem papier ten jest przedmiotem notowań giełdowych i może być sprzedany na rynku.

WYBORY DO RAD GROMADZKICH NA POMORZU

Ubiegłej soboty odbyły się na terenie Pomorza wybory do rad gromadzkich w 154 gromadach. Ogółem wybrano 2348 radnych.

Uzyskali mandaty: BBWR 1409; Str. Narodowe 603; NPR. 156; PPS. 2. Str. Lud. 46; Nemcy 80; bez przynależności partyjnej 52.

Kronika sportowa

MECZE.

Ruch — Garbarnia 2:2.
Polonja — Warszawianka 1:0.
Cracovia — Pogoń 3:1
Wisła — Ł. K. S. 4:2.
Warta — Podgórze 5:3.

Co to jest oszczędność

Ścisłe zdefiniowanie oszczędności jest trudne. Nauka ekonomji określa oszczędność najczęściej jako całkowite odłożenie momentu spożycia na przyszłość, przy możliwie najmniejszym zużyciu dóbr. W ten sposób pojęta oszczędność polega na uzyskaniu maksimum zadowolenia przy najmniejszych ofiarach. I tak należy pojmować oszczędność z punktu widzenia jednostki.

W życiu zbiorowym i społecznym pojmować trzeba oszczędność jako odłożenie momentu spożycia na przyszłość, przyczem postępowanie takie dyktuje rozumna przezorność. Zamiast więc zaspokoić potrzeby obecne, odkłada się pewien zapas dóbr na przyszłość, na nieznanie jutro.

Oszczędność płynąca z odkładania spożycia dóbr określić można jako oszczędność będącą skutkiem racjonalnej gospodarki posiadanymi dobrami, jako formę oszczędności czynnej. Tak w ogólnych zarysach możnaby zdefiniować oszczędność naukowo.

W życiu codziennym oszczędność jest rozumnym, trzeźwym gospodarowaniem swoimi dużymi lub małymi zasobami. Oszczędność stoi ponad skąpstwem i rozrzutnością, jest ogólnie uznaną i szanowaną cnotą obywatelską i społeczną. Byłaby ona skąpstwem, gdyby gromadzenie pieniędzy lub rzeczowych dóbr było celem samym w sobie. Oczywiście w ten sposób pojęta oszczędność byłaby tak dla jednostki, jak i społeczeństwa nieproduktywną. Stałaby się kapitałem martwym i bez pożytku. Odmawianie sobie natomiast rzeczy zbędnych, bez których możnaby się obyć bez szkody dla siebie, rodziny i społeczeństwa, podyktowane jest rozsądkiem. Taka oszczędność opiera się na moralnych podstawach, jest siłą twórczą, środkiem do dobrych celów, narzędziem do łamania przeszkód życiowych. Niezależnie od tego, czy oszczędność ma dać możność kształcenia dzieci i zapewnienia im wyższego szczebla społecznego, czy stanowić ma kapitały zasilające własny warsztat pracy, czy zapewnić starość i przyszłość rodziny, zawsze będzie ona kołem rozpodowem ludzkiej pracy i wieść będzie zawsze jednostki i ogół do powszechnego dobrobytu.

Oszczędność bowiem to zabezpieczenie się przed niewiadomym jutrem. Oszczędnością nie tylko mogą być i są pieniądze. Rozumny człowiek oglądnie szafuje swoim wysiłkiem życiowym, oszczędza wszelkie dobra wszędzie i zawsze. Oszczędza swoje siły duchowe, talenty, siły fizyczne, aby, używając ich celowo, mógł pracować wydatnie jak najdłużej. Oszczędność jest zatem wielkim pedagogiem życia.

UWAGA PANIE DOMU!

CZTERY ZALETY DOBREJ GOSPODYNI

Jeden z kobiecych tygodników francuskich ogłosił ankietę natemat: „Jaką powinna być dobra gospodyni.” Z nadesłanych licznie odpowiedzi ustalono, że dobra gospodyni powinna mieć następujące zalety:

1) powinna być doskonałą finansistką, aby pieniądze, które rozporządza, starczyłyby na wszystko co wchodzi w zakres kobiecego gospodarstwa,

2) powinna być pogodna i wesoła, gdyż tylko od pani domu zależy atmosfera, jaka panuje w rodzinie,

3) dobra dyplomatką, aby wiedziała jak należy postępować zarówno z mężem i dziećmi, jak i służbą,

4) artystką — mieć poczucie piękna i zamilowania ład i porządku, które powinno tchnąć z całej postaci gospodyni iz wnętrza jej domu.

Dekrety o oddłużeniu rolnictwa

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 19-ym października r. b. uchwaliła szereg rozporządzeń, dotyczących pogłębienia zapowiedzianej już od kilku miesięcy akcji oddłużeniowej w rolnictwie. Rozporządzenia te normują całą skomplikowaną materię według następujących działów: 1) rozporządzenie o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych obejmuje specjalnie pomyślany system ulg, przewidzianych dla posiadaczy gospodarstw wiejskich, którzy są obciążeni zobowiązaniami przed 1 lipca 1932 r. 2) Rozporządzenie o zmianie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych obejmuje stosunki pomiędzy Bankiem Akceptacyjnym z jednej strony, a instytucjami kredytu zorganizowanego i dłużnikami tych instytucji z drugiej strony. 3) Rozporządzenie o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych. 4) Rozporządzenie o uregulowaniu zobowiązań rolników wobec funduszu obrotowego reformy rolnej.

Co to jest dług rolniczy?

Pierwsze z powyższych rozporządzeń podaje zasadnicze pojęcia, określające co jest długiem rolniczym, kto jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego, w jaki sposób normy uchwalone regulują poszczególne zakresy zobowiązań ze względu na ich charakter. Zasadniczo rzecz biorąc, długiem rolniczym jest dług, pozostający w związku z nabyciem, rozporządzeniem lub prowadzeniem gospodarstwa wiejskiego, lub też dług pochodzący z tytułu indosu albo poręczenia posiadacza gospodarstwa wiejskiego, a którego głównym zadaniem jest prowadzenie tego gospodarstwa, jest długiem rolniczym. Wobec tego wierzyciel musi udowodnić, że dług nie ma charakteru długu rolniczego.

Gospodarstwem wiejskim w rozumieniu rozporządzenia jest nie tylko gospodarstwo rolne, ale również leśne, ogrodowe, nasienne, hodowlane, pszczelne i rybne, posiadaczem zaś jest właściciel, użytkownik i dzierżawca. Jeśli chodzi o zakłady i warsztaty przemysłowe, to uważa się za gospodarstwa wiejskie, jeżeli są prowadzone w zakresie tego gospodarstwa. Prócz tego w pojęciach ogólnych odrazu na plan pierwszy wysuwa się podział gospodarstw na grupy: grupą a) — są gospodarstwa o obszarze nie przewyższającym 50 ha, grupą b) — nieprzewyższającym 500 ha, grupą c) — pozostałe. Ministrowie skarbu oraz rolnictwa i reform rolnych mogą podwyższać w drodze rozporządzeń granice obszarów ustalonych dla poszczególnych kategorii gospodarstw.

Nadmienić należy, że ulgi dla rolnika, który pobral pożyczkę — rozciągają się również na tych rolników, względnie na te osoby, które zaciągnęły wspólnie z rolnikiem zobowiązanie. Orzekanie, czy dług jest rolniczy, do jakiej grupy zalicza się gospodarstwo wiejskie, kiedy dług powstał, oraz kto pobral walutę — należy do urzędu rozjemczego.

System spłaty długów.

Na jedno z pierwszych miejsc w systemie przewidzianych ulg, wysuwa się możliwość zapłaty długów rolniczych papierami wartościowymi. W ciągu lat trzech od dnia wejścia w życie rozporządzenia, długi rolnicze, przewyższające 500 zł będzie można spłacać papierami wartościowymi, które oznaczy minister skarbu w porozumieniu z ministrem rolnictwa i reform rolnych. Papierem wartościowym można zapłacić nie tylko kapitał długu, ale i procenty, prowizje, koszty i inne należności uboczne, należne za czas do dnia 1-go listopada 1934 roku.

Podkreślić należy, że jeśli chodzi o sam dług, to rozporządzenie reguluje długi, powstałe tylko przed 1-ym lipca 1932 r. Ponadto minister skarbu jest upoważniony do oznaczania papierów wartościowych, którymi można będzie zapłacić długi rolnicze wobec instytucji kredytu zorganizowanego. Papierem wartościowym nie może być spłacony dług, powstały z tytułu odszkodowania, oraz dług, co do którego urząd rozjemczy uzna, że może być przez dłużnika zapłacony gotówką.

Konwersja długów rolniczych na kredyt długoterminowy.

W rozdziale 3-im rozporządzenia jest przewidziana następna ulga, mianowicie: konwersja długów rolniczych na kredyt długoterminowy w listach zastawnych. Konwersja ta polega na tem, że długi rolnicze zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach ziemskich mogą być w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia skonwertowane bez zgody niższych wierzycieli na długi w 4½% listach zastawnych, które będą umarzone w okresie nie dłuższym, niż lat 55. Należność wierzycieli będzie spłacana temi listami po kursie al pari. W zależności od grupy, do której dane gospodarstwo należy, różnie może być zastosowana konwersja.

I tak: może być zastosowana w gospodarstwach grupy a i b do długów mieszczących się w 50% szacunku nieruchomości; w gospodarstwach grupy c) o obszarze nieprzewyższającym 2.000 ha — do długów mieszczących się w 40% szacunku; w pozostałych gospodarstwach grupy c) — do długów mieszczących się w 30% szacunku nieruchomości. Jednak minister skarbu może podwyższyć procenty szacunku podane dla grupy c) do wysokości 50% szacunku nieruchomości.

Konwersja może być zastosowana również do długów zabezpieczonych hipoteką umowną, kaucją hipoteczną, hipoteką prawną, sądową, lub przez ostrzeżenie i to bez względu na to, czy zabezpieczenie jest ujawnione czystym wpisem, czy przez zastrzeżenie, Konwersja wierzytelności kredytu zorganizowanego może być dokonana w przypadkach, które określi rozporządzeniem minister skarbu.

Kto będzie uprawniony do przeprowadzenia konwersji.

Będą uprawnione instytucje kredytu długoterminowego oznaczone przez ministra skarbu w drodze rozporządzeń.

Wniosek o konwersję może złożyć bądź to dłużnik, bądź to wierzyciel. Prawo wniosków służy jednak wierzycielowi tylko wówczas, gdy należność jego zabezpieczona jest hipoteką umowną lub sądową i ujawniona jest czystym wpisem. Udzielenie pożyczki zależy od decyzji instytucji kredytu długoterminowego, decyzja ta zapada na mocy swobodnego uznania instytucji. Jeżeli na nieruchomości są zhipotekowane długi nierolnicze, lub powstałe po dniu 1-ym lipca 1932 r., albo też inne długi niepodlegające konwersji, i te długi uniemożliwiają zapisanie pożyczki w listach zastawnych na pierwszym miejscu hipotecznym, wówczas wierzyciele mają wybór: bądź poddać swą wierzytelność konwersji, bądź też ustąpić pierwszeństwa hipotecznego dla długów skonwertowanych; ustąpienie pierwszeństwa istnieje w takim jednak tylko zakresie, aby usuwane wierzytelności pozostały w granicach 50% szacunku nieruchomości, ustalonego przez instytucje kredytu długoterminowego.

Jeżeli na nieruchomości zhipotekowane są długi wobec osób prawa publicznego lub instytucji i przedsiębiorstw bankowych, wówczas instytucje te mogą albo wierzytelność swą skonwertować, albo ustąpić miejsce hipoteczne, przyczem przy ustąpieniu miejsca hipotecznego, instytucja może żądać uprzedniego zawarcia układu konwersyjnego, przewidzianego w ustawie o Banku Akceptacyjnym.

28 rat.

Dalej rozporządzenie przewiduje rozłożenie spłaty i obniżenie oprocentowania długów rolniczych z mocy samego prawa. Ulgi wypływające z mocy samego prawa stosuje się do długów rolniczych, posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy a) i b). Ulgi te polegają na zapłacie długu w 28-miu równych ratach, płatnych w dn. 1 kwietnia i 1 października każdego roku, przyczem pierwsza z tych rat przypada na dzień 1-go kwietnia 1935 roku.

Rozłożenie na powyższe raty, odnosi się również do długów, których terminy płatności zostały ustalone układami lub orzeczeniami urzędów rozjemczych i choćby już terminy następowały po dniu 1-ym kwietnia 1935 r. Rozłożeniu temu podlega nie tylko kapitał długu, ale i procenty, prowizje, koszty i t. p. należne za czas do dnia 1-go listopada 1934 roku — odsetki od długów nawet jeżeli już są zasądzone, obniża się do 3% w stosunku rocznym. Ponadto przepisy przewidują, że przy przedterminowej spłacie będzie stosowana bonifikata.

Podane ulgi mogą być jednak zawieszane, jeżeli urząd rozjemczy, uwzględniając położenie majątkowe zarówno dłużnika, jak i wierzyciela, uzna, że zdolność płatnicza i możliwości gospodarze dłużnika pozwalają mu wypełnić zobowiązanie na warunkach dla wierzyciela korzystniejszych. Następnie, jeżeli dług powstał z tytułu odszkodowania, wreszcie jeżeli dłużnik pogarsza zabezpieczenie rzeczowe, lub w inny sposób zmniejsza bezpieczeństwo wierzytelności. Jeżeli powyższe wypadki stwierdzi urząd rozjemczy, wówczas może orzec natychmiastową spłatę całego długu, ustalić spłatę w terminach krótszych, podwyższyć oprocentowanie do 4 proc. w stosunku rocznym, a nawet zmniejszyć lub uchylić ulgi, dotyczące przedterminowych spłat (bonifikatę). Jeżeli posiadacz gospodarstwa wiejskiego, należący do grupy a) nie zapłaci dwóch kolejno po sobie następujących rat — dług staje się natychmiast płatny w całości, lecz tylko wówczas, jeżeli wysokość rat została określona przez urząd rozjemczy lub jego przewodniczącego. Przepis ten obowiązuje i posiadacza grupy b) z tą zmianą, że nie przewiduje się podobnego ustalania. Jeżeli zadłużenie posiadacza gospodarstwa wiejskiego, należącego do grupy b) przewyższa 75 proc. szacunku gospodarstwa, wówczas urząd rozjemczy na wniosek osoby interesowanej uchyli działanie przepisów działających z mocy samego prawa.

Uprawnienia urzędów rozjemczych.

Wreszcie rozporządzenie przewiduje ulgi, które będą przyznawane przez urzędy rozjemcze. Jeżeli rozłożenie spłaty i obniżenie oprocentowania długu rolniczego nie następuje z mocy samego prawa, urząd rozjemczy może ustalić termin lub terminy spłaty także z rozłożeniem na raty, na okres czasu nieprzewyższający 14-tu lat, może obniżyć korzyści majątkowe za czas od 1-go listopada 1934 r. do stopy nie niższej niż 3 proc., lecz nie wyższej niż 4½% w stosunku rocznym.

Poza dotychczas obowiązującym prawodawstwem, na podstawie którego działa urząd rozjemczy, można wspomnieć o tem, że urząd rozjemczy może obniżać długi z tytułu działów rodzinnych i spadkowych, dokonanych w odniesieniu do gospodarstw wiejskich w okresie od 1-go stycznia 1926 r. do dnia 1-go lipca 1932 r. Podobnie może obniżać

długi z tytułu reszty ceny kupna, jak wreszcie odpowiednio może zmniejszyć czynsz dzierżawny.

Postępowanie układowe.

Wreszcie rozdział VII-my rozporządzenia przewiduje postępowanie układowe i likwidacyjne. Temu rozdziałowi podlegają posiadacze gospodarstw wiejskich grupy b i c, jeżeli ich zadłużenie w stosunku do wartości majątku przewyższa: w gospodarstwach grupy b—75 proc., grupy c — o obszarze od 500 do 1000 ha — 50 proc., od 1000 do 2000 ha — 40 proc, i obszarze powyżej 2000 ha — 30 proc.

Podkreślić trzeba, że postępowanie układowe obejmuje cały majątek dłużnika, natomiast postępowanie likwidacyjne obejmuje tylko gospodarstwo wiejskie. Urzędem orzekającym w tych sprawach jest urząd rozjemczy, posiadający specjalny zespół.

Według specjalnej procedury można będzie zawrzeć układ w odniesieniu do gospodarstw wiejskich, których posiadacze bądź skorzystali z ulg, bądź nieskorzystali ze względu na stopień zadłużenia, jeżeli zaprzestali płacenia swoich zobowiązań prywatno - prawnych i publiczno - prawnych. W procedurze przewidziane jest otwarcie postępowania, sprawdzenie wierzytelności, omówione są zasady likwidacji gospodarstwa wiejskiego w drodze przymusowej.

Dłużnicy banków państwowych.

W stosunku do dłużników banków państwowych, ulgi polegać będą przy stosowaniu ogólnych zasad na częściowych umorzeniach sumy dłużnej rozterminowaniu zaległości, przeniesieniu spłat do nowych okresów umorzenia, oraz na obniżeniu oprocentowania, pobieranego dotychczas przez banki.

Dla celów oddłużenia, zostaną utworzone rozporządzeniem ministra skarbu w Państwowym Banku Rolnym i w Banku Gospodarstwa Krajowego specjalne „Fundusze oddłużenia” tych banków. Na fundusze oddłużenia w bankach państwowych złożą się lokaty skarbu państwa w tych bankach, oraz ich przynależności papiery wartościowe, stanowiące własność skarbu państwa, oraz inne sumy, przekazywane przez ministra skarbu na ten cel. W szczególności przewidywane jest przekazanie części kapitału zakładowego Banku Rolnego na rzecz funduszu oddłużenia tego Banku.

Tak utworzone fundusze oddłużenia, których łączna wysokość przekroczy prawdopodobnie 100 milionów zł zużyte zostaną na cel oddłużenia rolnictwa, oraz instytucji i przedsiębiorstw rolniczych.

W zakresie kredytu długoterminowego, przewidywane są w szczególnych wypadkach pewne umorzenia kapitału sumy długu. Ogólnie ulgi polegać będą na konwersji zaległych rat kredytu długoterminowego na nową pożyczkę gotówkową amortyzacyjną lub też na rozłożeniu spłaty zaległości na szereg dogodnych dla dłużnika rat, w kredycie w obligacjach meljoracyjnych Banku Rolnego przewidywane są umorzenia części pożyczek zużytych na budowę odplywów, umorzenia części sumy długów w pewnych szczególnych wypadkach przy zbiegu kredytu meljoracyjnego z zobowiązaniami w stosunku do funduszu obrotowego reformy rolnej, dalej zamierzone jest obniżenie oprocentowania na najbliższe lata, oraz konwersja zaległości na pożyczki gotówkowe amortyzacyjne.

Częściowe umorzenia i ulgi w terminie spłat oraz w wysokości oprocentowania w stosunku do krótkoterminowych kredytów banków państwowych, udzielane będą indywidualnie na zasadach opracowanych przez banki państwowe, a zatwierdzonych przez ministra skarbu.

Niektóre wierzytelności Państwowego Banku Rolnego, pochodzące z lokat skarbowych w tym Banku, oraz wierzytelności, które zbiegają się z zobowiązaniami dłużnika w stosunku do Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej będą mogły być przeniesione przez ministra reform rolnych do Funduszu Obrot. Reformy Roln. i w ramach tego funduszu korzystać będą z wszystkich ulg, przewidzianych dla zobowiązań w stosunku do tego funduszu. W tych wypadkach korzyści dla dłużnika polegać będą na ogół na umorzeniu części sumy kapitału, niskim oprocentowaniu (5 proc. w stosunku rocznym), oraz na rozterminowaniu spłaty kredytu na szereg lat.

Należy stwierdzić, że utworzenie w bankach państwowych Funduszy Oddłużenia poza korzyściami dla rolnictwa przyczyni się również do wyodrębnienia z bilansów tych banków wszystkich wątpliwych należności i do stopniowego zlikwidowania tych należności. Utworzenie Funduszy Oddłużenia będzie więc również akcją korzystną i dla banków państwowych.

Ulgi w stosunku do dłużników Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Wysokość i charakter ulg, udzielonych dłużnikom Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, uzależniona jest przede wszystkim od źródła, z którego powstało zadłużenie. W zakresie umorzeń najpoważniejsze ulgi przewidziane są dla dłużników zobowiązanych z tytułu nabycia ziemi, czy to z majątków państwowych, czy z parceli prywatnej. W pierwszym wypadku ulgi udzielone będą na podstawie nowego szacunku przystosowanego do zmniejszonej wartości nabytych gruntów i zabudowań, w wypadku drugim nastąpi obniżenie sumy dłużnej o 50 proc. W szczególnych wypadkach przewidzianych w rozporządzeniu, odnoszących się do dłużników zadłużonych bardzo wysoko, zastosowane zostaną dodatkowe ulgi według zasad, ustalonych przez ministra rolnictwa i reform rolnych.

W zakresie kredytu meljoracyjnego, przeprowadzona będzie pewna indywidualizacja przy udzielaniu ulg. Ustalona została jednak zasada, by zadłużenie po udzieleniu ulg nie przekraczało sumy 500 złotych na hektar meljorowanych gruntów. Częściowym umorzeniom ulegną kredyty za techniczne wykonanie scalenia, udzielane w związku ze scaleniem gruntów, za likwidację służebności, za prace meljoracyjne, wykonane w związku ze scaleniem.

Wszystkie kredyty, udzielone z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej do dnia wejścia w życie omawianego rozporządzenia, przeniesione będą do nowych okresów umorzeń, przy oprocentowaniu wysokości 3% w stosunku rocznym, przyczem w wypadkach gdy okres spłaty nie będzie przekraczał lat 5-ciu, żadne odsetki pobierane nie będą. Okresy umorzeń dochodzić mogą do lat 60-ciu w wypadkach kredytu, użytego na nabycie gruntów, lub też z tytułu reszty ceny kupna gruntów z majątków państwowych.

Przy przedterminowych spłatach udzielane będą dłużnikom bonifikaty w wysokości 20 względnie 10% sumy dłużnej, o ile spłata dokonana będzie w ciągu lat 2-ech względnie 3-ich po wejściu w życie omawianego rozporządzenia.

Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu zobowiązań w stosunku do b. banków rentowych itp. oraz b. banków szlacheckiego i włościańskiego zostaną utrzymane w dotychczasowej wysokości. Natomiast zaległości rentowe ulegną rozterminowaniu na szereg lat, a zobowiązania w stosunku do b. banków włościańskiego i szlacheckiego zostaną skonwertowane na okres do lat 56 przy oprocentowaniu 4½% w stosunku rocznym.

Dla dłużników rentowych przewidywane są ulgi indywidualne, których udzielać będą mogli właściciele wojewódwie.

Minister rolnictwa i reform rolnych w wypadkach, gdy dłużnik Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej zasługuje na szczególne poparcie oraz gdy zadłużenie jego nawet po wyliczonych powyżej umorzeniach przekracza będzie jego zdolność płatniczą, będzie mógł udzielać dodatkowych umorzeń według swojego uznania. Uprawnienia ministra rolnictwa w stosunku do tych umorzeń nie mogą przekraczać sumy 50 milionów zł.

Terminy, od których zacząć obowiązywać nowe ulgowe warunki spłat ustalone zostaną przez ministra rolnictwa i reform rolnych. Do chwili opublikowania tych warunków obowiązują dłużników dotychczasowe zasady spłat ustalane przez ministra rolnictwa i reform rolnych.

Ogólna wysokość umorzeń przekroczy prawdopodobnie 550 milj. zł., t. j. o taką sumę zmniejszy się zadłużenie rolnictwa w stosunku do Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

PRZEKAZY ROZRACHUNKOWE NA PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA.

W związku z ogólną obniżką opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych oraz wprowadzeniem nowych działów usług poczty, od dn. 1 października r. b. wprowadzono między innymi t. zw. przekazy rozrachunkowe, zapomocą których prenumeratorzy dzienników i czasopism i ogłaszający się w nich mogą bezpłatnie przekazywać należności za prenumeratę dzienników i czasopism oraz za umieszczanie w nich ogłoszeń.

Przekazy rozrachunkowe spowodują znaczne potaniecie kosztów prenumeraty, zwłaszcza jeżeli chodzi o prenumeratę miesięczną wydawnictw tanich, uiszczaną w drobnych kwotach, a przedewszystkiem przy sprowadzeniu pojedynczych egzemplarzy periodyków oraz przy wpłacaniu należności za drobne ogłoszenia.

Wprowadzenie przekazów rozrachunkowych przyczyni się niewątpliwie do tego, że społeczeństwo skwapliwie będzie korzystało z tego nowego sposobu uiszczania opłat, unikając sposobów kosztownych. Bezwarunkowo ta inowacja, wprowadzona przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, spotka się ze słusznym uznaniem społeczeństwa.

Do uiszczania wymienionych opłat wydane zostały specjalne blankiety przekazów rozrachunkowych w kolorze błękitnym, które znajdują się w każdym urzędzie pocztowym.

WOJSKOWA SŁUŻBA POMOCNICZA.

W Dz. Ust. Nr. 86 z 1954 r., poz. 785 ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1954 r. o wojskowej służbie pomocniczej.

Obowiązkowi temu podlegają mężczyźni w wieku od ukończonych lat 17 do ukończonych lat 60, którzy nie pełnią czynnej służby wojskowej ani nie są obowiązani do pełnienia służby czynnej oraz służby w rezerwie i pospolitem ruszeniu.

Do pełnienia wojskowej służby pomocniczej można powołać także kobiety w wieku od ukończonych lat 19 do ukończonych lat 45, które w czasie pokoju na skutek dobrowolnego zgłoszenia się ukończyły przysposobienie do wojskowej służby pomocniczej albo też, które w czasie wybuchu wojny lub zarządzonej mobilizacji zgłaszają się dobrowolnie do jej pełnienia.

Obowiązek pełnienia wojskowej służby pomocniczej powstaje z chwilą wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji z samego prawa. Rada Ministrów może obowiązek ten wprowadzić w drodze rozporządzenia i w innym przypadku, gdy tego wymaga interes obrony Państwa.

Rada Ministrów może nałożyć już w czasie pokoju na mężczyzn, podlegających obowiązkowi wojskowej służby pomocniczej, odbycia przysposobienia do tej służby.

Obowiązek wojskowej służby pomocniczej polega na pełnieniu służby wartowniczej, służby łączności, biernie obrony przeciwlotniczej i przeciwpożarowej, technicznej, przeciwgazowej, sanitarnej, transportowej, biurowej lub na wykonywaniu innych czynności i prac.

Wojskową służbę pomocniczą pełni się na podstawie powołania.

Nie podlegają powołaniu: duchowni uznanych wyznań, posłowie i senatorowie, osoby niezdolne z powodu ułomności lub choroby oraz osoby, których powołanie mogłoby uniemożliwić lub utrudnić wykonywanie przez nie świadczeń rzeczowych. Mogą być zwolnieni: sędziowie i prokuratorzy, funkcjonariusze państwowych i samorządowi, pracownicy zakładów i przedsiębiorstw państwowych oraz takich przedsiębiorstw i instytucji, które pracują dla przemysłu wojennego wreszcie, których powołanie mogłoby spowodować zagrożenie bytu bądź ich rodziny, bądź też gospodarstwa, rękodziela, przemysłu lub handlu, stanowiącego źródło ich utrzymania i osoby odbywające studia.

Osoby powołane i wcielone do wojskowej służby pomocniczej składają przysięgę wojskową i otrzymują: uposażenie, wyżywienie i zakwaterowanie narówni z żołnierzami, odzież, wyekwipowanie i uzbrojenie.

RZECZOWE ŚWIADCZENIA WOJENNE.

Projekt nowego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rzeczowych świadczeniach wojennych przewiduje również świadczenia rolnictwa, których zapotrzebowanie zgłasza min. Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z min. Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Na podstawie projektowanego dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej, minister Rolnictwa i Reform Rolnych może nakazać właścicielom, posiadaczom, lub zarządcą gospodarstw wiejskich uprawę pewnych roślin, wykonywanie pewnych prac i inwestycji związanych z nakazaną produkcją i zabezpieczenie środków wytwórczych, wyrób i wstrzymanie wyrobu pewnych gatunków drzewa, szczególną ochronę wytworów już uzyskanych, oraz wprowadzenie samopomocy rolniej, polegającej na obowiązku wzajemnej pomocy w obrębie gmin w celu uzyskania jaknajwydatniejszej wytwórczości rolniej.

O ile interes obrony Państwa wymaga, minister Rolnictwa i Reform Rolnych może nakazać opuszczenie gospodarstw przez właściciela, posiadacza lub zarządcę.

Projekt dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej przewiduje dalej świadczenia przedsiębiorstw transportowo-komunalnych, świadczenia żeglugi morskiej i śródlądowej, a wreszcie świadczenia żeglugi powietrznej na rzecz Państwa, o ile zachodzi potrzeba usprawnienia środków obrony.

Rzeczowe świadczenia wojenne podlegają ocenie przez wojewódzkie komisje cennikowe i główną komisję cennikową. Cenniki są podstawą do wypłaty wynagrodzenia za przedmiot świadczenia.

Wynagrodzenie za świadczenia rzeczowe obejmuje także wynagrodzenie za normalne zużycie przedmiotu świadczenia. Jeżeli wykonujący świadczenie nie zadawała się wysokością ustalonego wynagrodzenia, może w terminie 50-tu dni od dnia zawiadomienia go o wysokości przyznanego wynagrodzenia domagać się jego ustalenia w drodze powództwa sądowego. Prawo to nie przysługuje osobom, które przyjęły przyznanie wynagrodzenie.

Kto wbrew przepisom powyższego dekretu lub rozporządzenia i zarządzeń, wydanych na jego podstawie nie dostarczy lub nie będzie wytwarzał przedmiotów świadczeń rzeczowych, nie przysposobi do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstwa, będzie stawał przeskody w wykonywaniu obowiązków swemu pełnomocnikowi lub zastępcy — podlega karze więzienia do lat 5-ciu. Obok kary pozbawienia wolności, sąd może orzec również karę grzywny. Jeżeli czynów przestępczych dopuszczono się w okresie wojny lub mobilizacji, sprawca podlega karze więzienia do lat 10-ciu — przyczem sąd może orzec również karę grzywny.

Rozporządzenie o rzeczowych świadczeniach wojennych wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu, a równocześnie z tym samym dniem traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 roku o rzeczowych świadczeniach wojennych.

REWIZJA TARYF KOLEJOWYCH.

Zgodnie z zarządzeniem P. Ministra Komunikacji przystąpiono do rewizji taryf kolejowych, która ukończoną ma być w takim terminie, by wyjść mogła w druku 1 stycznia 1955 roku.

Pracę tą powierzono Międzyministerjalnej Komisji, która zaprojektowała już odnośne zmiany, idące jedynie w kierunku uproszczenia całej taryfy, natomiast nie przewiduje dalszych zniżek taryf, a tembardziej globalną obniżkę. Zasadnicze zmiany zaprojektowane są następujące:

- 1) Zmiana formy. Taryfa podzielona ma być na poszczególne zeszyty, obejmujące pewne grupy towarów, n. p. taryf naftowych, drzewnych, budowlanych i t. d.
- 2) Zmiana terminologii. Dotychczasowe „normalne” taryfy zwać się będą „zasadnicze-

mi”, dotychczasowe „wyjątkowe” — „specjalne”. Sporadycznie udzielane ulgi taryfowe ogłaszane w aneksie, nazywać się będą „wyjątkowymi”.

- 3) Zmiana klasyfikacji. Dotychczasowe 17 klas zmniejszone zostaną do 16 przez połączenie klas 1 i 2.
- 4) Zmiana systemu taryf drobnicowych. Mają być wprowadzone 2 klasy drobnicowe każda z 2 normami wagi: I kl. do 1000 kg i ponad 1000 kg, II — do 2000 kg i ponad 2000 kg.
- 5) Zmiana norm wagi klas wagonowych. Dotychczasowa rubryka „a” zmniejsza się z 10.000 kg do 5.000 kg, zaś rubr. „b” z 15.000 kg do 10.000 kg.
- 6) Zmiana baremu. Różnica pozioma zaczyna się od najtańszej klasy 16 od stawki 4,20 gr. za 1 tona-kilometr i podwyższa się stopniowo o 0,84 gr. do następnej klasy. Najwyższa stawka w 1 klasie równa się 16,80 gr.

Dalej czytamy:

„Zgodnie z decyzją Pana Ministra, poza zniżką wynikającą z obniżenia minimalnej normy wagi rubryki podstawowej i związanej z nią zniżki rubryki 5-cio tonnowej projekt nie przewiduje generalnej obniżki klas zasadniczych i taryf specjalnych. Pewne zniżki wynikają też z częściowej przebudowy układu klas zasadniczych, przyczem jednak pociągnięto za sobą podwyżki na bliższych odległościach taryfy drobnicowej i droższych klas wagonowych, jednak gospodarstwo podwyżki te nie będą uciążliwe, gdyż ilość przewozów na te odległości jest minimalna, a najdroższe towary, dotknięte tą podwyżką w nieco większym rozmiarze, zniosą ją, lub przejdą na samochody. Ogólna obniżka jest też zbieżna z tego powodu, że w ciągu ostatnich 2 lat polityka taryfowa nastawiona była wybitnie w kierunku zniżkowym i na tych odcinkach, na których było to uważane za potrzebne, zniżki zostały przeprowadzone i są dalej przeprowadzane niezależnie od rewizji taryfy”.

Na ostatnim posiedzeniu Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Komunikacyjnej dnia 15. X. wyłoniona została ścisła komisja, składająca się z 12 przedstawicieli poszczególnych grup przemysłowych oraz przedstawiciela Min. Skarbu, Handlu i Rolnictwa — która rozpatrzy przedstawiony przez Min. Komunikacji projekt rewizji taryf. Z pośród przedstawicieli ziem b. dz. pruskiej do komisji należą: inż. Okoniewski z Poznania (ziemiopłody i przetwory rolnicze), Dr. Drażdżyński z Poznania (cukier), inż. B. Nagórski z Gdańska i dyr. Michalewski z Gdyni (sprawy portowe) i inż. A. Dziedziul z Chełmna (cement, wapno i ceramika). Komisja ta rozpoczęła dn. 22. X. swe prace.

Na temże posiedzeniu rozpatrzono i przyjęto przez Komitet Taryfowy 2 wnioski, dot:

- 1) zmian przepisów i opłat kolejowych w portach polskich (wniosek Komisji Portowej) i
- 2) zmian taryfowych na przewóz materiałów ceramicznych (wniosek Komisji Kresowej).

Zainteresowani i mający specjalne życzenia przy rewizji taryf kolejowych zwracać się mogą do wymienionych osób w zakresie powierzonych im referatów. Podkreślić jednak należy, że wnioski o zniżki taryfowe, bez wskazania na źródła rekompensat i bez cyfrowych uzasadnień, miałyby przy obecnej pracy rewizyjnej niewielkie widoki powodzenia.

Inż. A. Dziedziul.

Sławny lotnik francuski i rekordzista Lemoine uległ katastrofie i zmarł, dożywszy lat 32.

KRONIKA

Kalendarzyk

Data	Miesiące	Dzień	Św. katolico	Słońce	
				wr. hód	zachód
29	październik	P.	Ewarysta	5,27	6,48
30	"	W	Sabiny	5,29	6,50
31	"	Ś.	Tadeusza	5,30	6,51

Z OKAZJI DNIA ZADUSZNEGO

Zarząd miejscowego Stow. Pan Mił. św. Winc. ogłasza następującą odezwe:

Zbliża się Dzień Zaduszny dzień poświęcony zmarłym. Tłumy ludzi podążą na cmentarz aby czcić należycie swych drogich zmarłych, aby zmówić „Wieczny odpoczynek” przy ich grobach przybranych w kwiaty i jaśniejących w płomieniach. Tak jak i w zeszłym roku Stow. Pań przygotowało chorągiewki, i które nietylko w znacznej mierze przyczynią się do upiększenia grobów, ale przysporzą kilka groszy ubogim.

Zatem prosimy usilnie poprzeć nasze cele przez przystrojenie grobów swoich zmarłych także naszymi chorągiewkami łącząc modlitwę z jałmużną.

Chorągiewki nabyć można w księgarniach, jako też w hurtowni tytoniu p. Góralskiego i w dzień Wszystkich Świętych przed kościołem.

WAGON WYSTAWOWY LOPP

Zarząd Lokalnego Koła LOPP. podaje niniejszem do wiadomości swych członków, że w czasie od dnia 3 — 5 listopada br. przebywać będzie w Wąbrzeźnie (dworzec kolejki powiatowej) wagon Obrony Przeciwgazowej, w którym umieszczona będzie wystawa Obrony Przeciwlotniczej i Gazowej.

Komunikując o powyższem, Zarząd Koła prosi wszystkich swych członków do zwiedzenia ekspozycji wzgl. wysłuchanie krótkich wykładów. Program zwiedzania wagonu obejmuje:

- 1) Wykład na temat aktualny z dziedziny O. P. L. G.
- 2) Oglądanie ekspozycji z objaśnieniem.
- 3) Wyświetlenie filmu, wzgl. przezroczy z dziedziny OPLG. oraz pokaz gazów łzawiących i dymów bojowych.

Za Zarząd Koła LOPP.

(—) SCHWARZ burmistrz

CZYJ ROWER?

Na posterunku Pol. Państw. w Wąbrzeźnie znajduje się jeden rower, który prawdopodobnie pochodzi z kradzieży, jest to rower stary, ramy na czarno lakierowane Nr. fabryczny 60135, siódło długie na jednej sprężynie pokryte żółtą skórą.

ZAWODY PIŁKI NOŻNEJ

W ub. niedzielę odbyły się na boisku pw. i wf. zawody piłki nożnej pomiędzy KPW. Inowrocław a tut. „Pomorzanką”.

Mecz zakończył się wynikiem 4:1 na korzyść „Pomorzanki”.

Z CECHU ŚLUSARSKO — BLACHARSKIEGO

W ub. sobotę odbyło się walne zebranie Cechu ślusarsko — blacharskiego na którym wybrano starszym Cechu p. Bronisława GRABOWSKIEGO; zastępcą został p. ZIELAŃSKI-WICZ z Kowalewa; sekretarzem obrano p. MURAWSKIEGO.

NA NOWE TORY

Wczorajszej niedzieli dokonana została lustracja tut. Bractwa Kurkowego. Na lustrację przybyli prezes Zjednoczenia p. MACIEJEWSKI, sekr. generalny p. SZYKOWNY z Poznania, prezes Okręgowy p. KAPCZYŃSKI, sekr. okr. p. KRYSZEK i przedstawiciel Zakładu Ubezpieczeń Wzaj. p. KRUKOWSKI.

Lustracja wypadła ku zadowoleniu władz, co podkreślił w przemówieniu prezes zjedn. p. Maciejewski w Poznaniu. Po lustracji odbyło się zebranie Bractwa pod przew. p. prezesa CHWIAŁKOWSKIEGO.

Uchwalono, że nowowstępujący członkowie nie płać wstępnego i nie ponoszą żadnej odpowiedzialności majątkowej (długu obecnie Bractwo niema).

Wybory do rad gromadzkich w powiecie wąbrzeskim

Zdecydowane zwycięstwo list BBWR

Jak wiadomo, w sobotę odbyły się w 3 gromadach naszego powiatu wybory do rad gromadzkich.

Na ogólną liczbę 48 radnych uzyskali: BBWR. 31 mandatów N. D. 13; NPR. 4 mandaty. W poszczególnych gromadach przedstawiają się wybory jak następuje:

Pozatem dla urządzania różnych imprez wybrano komisję rozrywkową, która w krótkim czasie omówi program na najbliższe tygodnie.

WENTA

W niedzielę 4 listopada odbędzie się Wenta urządzona przez Panie Tow. św. Wincentego a Paulo. Blizsze szczegóły podamy w następnych numerach

Z ŻYCIA RODZINY REZERWISTÓW KOŁO WĄBRZEŹNO

Dnia 23 bm. odbyło się zebranie miejscowego Koła Rodziny Rezerwistów w sali p. Szymańskiego przy udziale 26 członków i członka Zarządu Rady Powiatowej R. P. p. Dudziaka.

O godz. 16,30 zagała prezeska pani Szczukowa powyższe zebranie witając wszystkich obecnych, podając porządek obrad. Wielkie zainteresowanie wzbudziło wśród zebranych sprawa kursu szycia i robót dla wojska za wynagrodzeniem oraz urządzeniu gwiazdki dla dzieci członków Rodziny Rezerwistów, którą to sprawę referowała w dłuższym przemówieniu pani prezeska Szczukowa.

Referat o celu i zadaniu Koła Rodziny Rezerwistów wygłosił referent wychowania obywatelskiego p. nauczyciel Lewandowski którego zebrani z wielkim zainteresowaniem wysłuchali.

Protokół z ostatniego zebrania oraz okólniki z Zarządu Rady Głównej i Zarządu Rady Powiatowej R. P. odczytał p. Szaliński, które dotyczyły dobrowolnych składek na wykup Żułowa to jest miejsca i majątku rodzinnego Wodza Narodu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Po szczegółowym omówieniu tej sprawy przez prezeskę p. Szczukową, wszyscy postanowili złożyć dobrowolne datki na tych szlachetny cel.

Zebrania miesięczne odbywać się będą każdą pierwszą niedzielę po pierwszym o godz. 16-te w lokalu p. Szymańskiego.

Następne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 4. 11. 1934 r. o godz. 16-tej. Składki mies. uchwalono na 15 gr mies. Jak widzimy dzięki energicznej pracy Zarządu Koła z prezeską p. Szczukową na czele, oraz wszystkich dotychczasowych członków Koła Rodziny Rezerwistów rozwija się w bardzo szybkim tempie, gdyż ledwie zostało założone a już również czyni się staranie o uzyskanie prac wojskowych jak szycie i dzianie rękawic i skarpet dla członków Koła za wynagrodzeniem. Spodziewamy się że każda żona, matka siostra, oraz wdowy po rezerwistach wstąpią gremjalnie do Koła Rodziny Rezerwistów, gdyż tam jedynie znajdują poparcie i zainteresowanie się ich losami. A zatem wszystkie panie niech podążą na zebranie które odbędzie się 4 listopada o godz. 16-tej w lokalu p. Szymańskiego i zapiszą się na członków, gdyż późniejsze zgłoszenia nie będą mieli prawa do gwiazdki i otrzymania prac z wojska.

Nowej tak ważnej placówce na terenie tut. miasta i powiatu życzymy pomyślnego i szybkiego rozwoju.

Z TARGU

Na piątkowy targ spędzono: 205 prosiaków, 29 warchlaków, 8 świń tłustych i 5 cielaki. Ceny były b. niskie — np. za parę prosiaków płacono od 7 zł.

Z KINA „SŁOŃCE”

„Dziś w poniedziałek premiera filmu z Bebe Daniels i Douglas Fairbanksem w roli głównej „W POGONI ZA KSIĘŻYCEM”. Olsniewająco piękne kobiety, wspaniałe dekoracje, kapitalne sytuacje — humor i tempo — wszystko w tym filmie.

Jako nadprogram jeszcze tylko dwa dni rewja.

ORZECHOWO: 9 BBWR. 7 N. D. LIPNICA: 10 BBWR, 4 NPR. i 2 N. D.

PLYWACZEWO: 12 B. B. W. R., 4 N. D.

Zdecydowane zwycięstwo list rządowych świadczy a zaniku wpływów opozycji a wyrobieniu obywatelskiem ludności wiejskiej.

Z powiatu

Z ŻYCIA ORGANIZACJI

CZYSTOCHLEB. W niedzielę dnia 28 bm. odbyło się w Czystochlebiu o godz. 15-tej zebranie Koła BBWR.

Następnie po zakończeniu zebrania BBWR. odbyło się zebranie Kółka Rolniczego na które został zaproszony sekretarz TRP. p. Ewertowski który wygłosił referat na temat „Organizacja oddłużenia rolnictwa”. Nad tym tematem wywiązała się obszerna dyskusja.

Po zebraniu Kółka Rolniczego odbyło się zebranie oddziału konnego „Krakusów” i również został przeprowadzony egzamin z PW. Nadmienić trzeba, że 4 członków zdało egzamin.

Egzamin został przeprowadzony przez przedstawiciela 8. P. S. K.

Po zakończeniu zebrania odbył się wieczorek pożegnalny staraniem wszystkich trzech organizacji dla członków z „Krakusów” którzy odchodzą odbyć swą powinność wojskową względem Ojczyzny.

MIESZKAŃCY ŁĄBĘDZIA NA POWODZIAN

Sehnke Jan 1 ctr. ziemni.; Kujawa Wacław 2 zł i 1 ctr. ziemni.; Brzączyk Jan 25 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Marciniak Łukasz 50 ft. żyta i 1 ctr. ziemni.; Swender Marjan 50 zł.; Płona Aleksander 5 zł. il. ctr. ziemni.; Silka Franciszek 1 zł. i 50 ft. ziemni.; Laskowski Karol 2 zł. i 50 ft. ziemni.; Stahnke Paweł 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Kaczmarek Jan 2 zł. i 50 ft. ziemni.; Gutknecht Ludwik 1 zł. i 50 ft. ziemni.; Imialek Antoni 1 ctr. ziemni.; Gorczyński Franciszek 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Seling Alfred 1 zł i 50 ft. ziemni.; Palcowski Jan 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Nizwantowski Walenty 5 ofi. ziemni.; Mroczka Marcin 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Blum Henryk 1 ctr. żyta; Schreiber Ryszard 50 ft. żyta i 1 ctr. ziemni.; Skiba Jan 2,50 zł. i 1 ctr. ziemni.; Korthals Ernst właśc. 100 morg. gospodarstwa, nie nie złożył; Piotrowski Leon - ctr. ziemni.; Kida Jan 1 zł. i 1 ctr. ziemni.; Nędra Wojciech 50 ft. żyta i 1 ctr. ziemni.; Szczutowski Marjan 50 ft. ziemni.; Gust Paulina 2 zł.; Daniel Karol 1 zł.; Pick Fryderyk 1 zł.; Cieleń Ignacy 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Pierog Maria 50 ft. żyta; Janusz Józef 0,50 zł.; N. N. 50 ft. ziemni.; Krużyński Jan 1 zł.; Filanowski Feliks 1,50 zł.; Wojnowski Franciszek 1 zł.; Witt Berta 1 zł.; Huse Selma 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Sarnyński Wojciech 50 ft. żyta i 50 ft. ziemni.; Dziedzie Wojc. 1 zł.; Osowski Jan 1,50 zł.; Mroziński Michał 1 zł.; Baumgart Frydr. 0,50 zł.; Filbrandt Piotr 2 zł.; Osetek Kazim. 25 ft. żyta; Hoffmann Jan 50 ft. ziemni.; Seemann Olga 1 zł. i 50 ft. ziemni.

Razem zebrano 35 zł. gotówkę, żyta 8 ctr. ziemniaków 20 ctr.

ODPRAWA ZARZĄDÓW POWST. I WOJAKÓW

Ryńsk. W ubiegłą niedzielę dnia 21 bm. odbyła się odprawa Zarządów placówek Powst. i Wojaków O. K. VIII z Ryńska, Węgorzyna i Orzechówka. Zarząd Powiatowy reprezentowali pp.: prezes Czerwiński — sekr. Dudziak, skarbnik Wolnik i ref. oświatowy Lewandowski. Przybyli również pp.: wicestarosta Cwinarowicz i Komendant Powiatowy P. W. i W. F. porucznik Szalecki.

Po zagajeniu zebrania przez prezesa powiatowego p. Czerwińskiego, zabrał głos v-starosta p. Cwinarowicz, w treściwych słowach zobrazował całokształt życia wojskiego nawołując do gorliwej współpracy w poszczególnych placówkach i kierować się jedynie wskazówkami dawanymi przez władze wojskowe z których korzyści osiągnąć może każdy „Wojak” — Przemawiał też komendant Powiatowy P. W. i W. F. na temat, żeby wszystkie placówki ściśle przestrzegały rozkazów i wszelkich okólników władz zwierzchnich, gdyż jedynie w ten sposób organizacje Zw. Powst. i Wojaków osiągnąć mogą swój pożądaný cel. — Po załatwieniu różnych dalszych spraw związanych z odprawą, prezes powiatowy p. Czerwiński dziękując za dość liczny udział w zebraniu solwuje takowe hasłem „Wolność”. (kp)

puder tworzy karnację

Każdemu typowi urody odpowiada właściwa karnacja, zależnie od koloru włosów, oczu, skóry. Dla każdej karnacji — właściwy puder. Subtelne nianse barw cielistych, delikatna gama odcieni róż, brzoskwini, morela, kwiatu wiśni — to 14-cie subtelnych odcieni pudrów w kolorach: Mandarine, Ambrée, Romeo, Pêche, Pêche foncée dla cery opalonej i kolor Pastel dla opalonej cery blondynek.

PUDER ABARID „PERFECTION”

ZALOŻENIE KOŁA RODZINY REZERWISTÓW

Węgorzyn. Utworzył się w tut. wiosce komitet celem założenia Koła Rodziny Rezerwistów. Zebranie organizacyjne odbędzie się w najbliższym czasie, to też Komitet zwraca się do obywateli i obywaterek jako też ich rodzin z Węgorzyna i okolicy o jaknajliczniejszy udział.

Datę zebrania organizacyjnego podamy w najbliższym numerze „Głosu Wąbrzeskiego” i ogłoszeniem w tut. gminie.

KOMITET (kp)

NOWE KÓŁKO ROLNICZE

Węgorzyn. W niedzielę dnia 21 bm. odbyło się w tut. wiosce zebranie celem założenia Kółka Rolniczego P. T. R. Udział tut. mieszkańców był dość liczny, to też kierownik tut. szkoły p. Kwiatkowski witając obecnych, podał w krótkich a treściwych słowach cel zebrania i korzyści jakie członkowie Kółka Rolniczego mogą czerpać dla siebie. Postanowiono więc założyć Kółko Rolnicze na którego czele jako zarząd tymczasowy wybrano pp.: prezes Michałek Bernard, zastępcą prezesa Sturmski Aleks. — sekr. Kwiatkowski Franc. — skarbnik Machinia Jan. Do Kółka zapisało się 27 członków. Nowej placówce Szczęść Boże i pomyślnego rozwoju. (kp)

ZEBRANIE WOJAKÓW

Węgorzyn. W niedzielę 14 bm. odbyło się miesięczne zebranie tut. placówki Powstańców i Wojaków OK. VIII. przy dość licznym udziale członków i gości m. in. przy był też sekretarz Zarządu Powiatowego p. Dudziak z Wąbrzeźna.

Po zagajeniu i przywitaniu obecnych przez prezesa placówki p. Sturmskiego przystąpiono do odczytania protokołu z ostatniego zebrania. Następnie referent oświatowy wygłosił referaty na temat: „Historja Prus do roku 1701. w stosunku do Polski”, którego obecni z wielkim zainteresowaniem wysłuchali nagradzając mowę licznymi oklaskami. W dalszym ciągu przystąpiono do uroczystego pkt., czyli wręczenia odznaczeń zasłużonym członk. placówki: p. Dudziak w dłuższem swem przemówieniu podkreślił zasługi tych członków którzy zostali odznaczeni za gorliwą pracę dla dobra placówki i społeczeństwa, zachęcając innych członków do tak samo gorliwej współpracy. Odznaczenia otrzymali nast. członkowie: 1) Fiałkowski Stanisław srebrny krzyż za zasługi, — 2) Rutkowski Antoni srebrny krzyż za zasługi i 3) Celmer Jan dyplom za zasługi, które wręczył sekretarz Powiatowy p. Dudziak osobiście — Po wyczerpaniu się dalszego porządku obrad i załatwieniu spraw administracyjnych, prezes p. Sturmski dziękując iście przybyłym gościom za udział w zebraniu i coraz więcej zainteresowania się tut. placówką Powstańców i Wojaków, solwuje zebranie odśpiewaniem „Roty” i hasłem „Wolność”. (kp)

CAŁKOWITY TEKST

dekretu oddłużeniowego dla rolnictwa — razem z objaśnieniami ogłosimy w najbliższych numerach. Dzisiejszy artykuł o oddłużeniu jest podany tylko w krótkich zarysach.

Kowalewo
KRATECZKI

— SKRADE PAS TRANSMISYJNY NA ŻELÓWKI. Pewnej nocy zginął właścicielowi ziemskiemu Sojcekiemu z Orzechowa pas transmisyjny długości 15 m. oraz pięć centnarów koniczyny czerwonej. Sprawcy zajęli wozem w parę koni. Sprawców nie można było odnaleźć. Pewnego dnia policja przeprowadziła rewizję w zagrodzie rolnika Madziarskiego Piotra w za skradzionym miesem. Przy tej sposobności zupełnie niespodziewanie znalazła policja worek z resztkami koniczyny, a w worku dwa kawałki pasa. Trzeci kawałek schowany był w młockarni. Worek znaleziono w stodole przy legowisku służącego Pietraki Ludwika. Przed sądem stanął Pietraka Ludwik i Madziarski Marjan oskarżeni o kradzież pasa i koniczyny a Madziarski Piotr o przechowywanie skradzionych rzeczy. Pietraka gwałtownie wypierał się winy,

twierdząc, że kawałki pasa kupił przed dwoma laty od Łabudy z Kowalewa. Tymczasem okazało się, że Łabuda przed dwoma laty umarł. Wobec tego sąd skazał Pietraka na osiem miesięcy bezwzględnej więzienia. Madziarski Piotr i Marjan zostali uwolnieni od kary.

— ZACHCIAŁO IM SIĘ BIZUTERJI. Przykrą niespodzianką miał zegarmistrz Gienau, gdy w dniu 11 maja wrócił z żoną z południowej przechadzki. W składzie stwierdził brak kilkunastu zegarków damskich i męskich, złotych łańcuszków i innych rzeczy ogólnej wartości 800 zł. W trzy tygodnie później zgłosił się w policji Kurkowski Leon i zeznał, że kradzieży dokonali Stankiewicz Władysław i Auguściński Paweł z Kowalewa. Weszli oni zapomocą wytrycha do składu i gospodarowali. Aby ich nikt nie spłoszył przy robocie, postawili Kurkowskiego na czatach, z którymi jednak nie obszli się po koleżeńsku, bo dali mu za mało ze skradzionego łupu. Wobec tego Kurkowski postanowił „wysypać“ kolegów. Za ten czyn stanęła cała trójka przed sądem, który zaaplikował Auguścińskiemu i Stankiewiczowi po 18 miesięcy więzienia, a Kurkowskiemu za to, że „mniej pracował“ 12 miesięcy więzienia. Auguściński usłysawszy wyrok rozplakał się. Cała trójka została natychmiast odstawiona do więzienia. Najwięcej poszkodowanym został Gienau, gdyż zwrócono mu przedmioty wartości 600 zł, a reszta przepadła.

— ZDRADZIŁY ICH ŚLADY PODESZEW. W Rychnowie mieszka wdowa Marja Panek, właścicielka go-

spodarstwa, którą po śmierci męża zaczęli odwiedzać złodzieje, słusznie mniemając, że kobiety niema się czego obawiać. W sierpniu br. odwiedzili ją dwa razy, zawsze w nocy. Jednej nocy zabrali pięć centnarów pszenicy i cztery worki. W kilka dni później znowu przyszli i zabrali cztery butelki soku i ramę od roweru, którą porzucili za płotem, gdyż widocznie zostali spłoszeni. Po złodziejach zostały wyraźne ślady butów. Policja zaczęła śledzić i pewnego dnia niespodziewanie przeprowadziła rewizję u Maćkowskiego Szczepana w Rychnowie, u którego znaleziono worek z resztkami pszenicy. Worek ten poznała Pankowa, jako swoją własność. Zdradziły go także buty. Drugim osobnikiem okazał się Perlik z Gronówka, którego także zdradziły buty. Oba stanęli przed sądem. Nie pomogło wypieranie się. Sąd skazał każdego z nich za każdy czyn po sześć miesięcy więzienia, orzekając łączną karę 8 miesięcy dla każdego. Wykonanie kary zawieszil sąd na dwa lata.

GIELDA ZBOŻOWA

z dnia 23 października 1934 r.

Żyto	17,00—17,50
Pszenica	18,00—18,25
Jęczmień browarowy	21,00—21,25
Owies	17,00—17,25
Mąka żytnia 65 proc.	22,50—23,50

Mąka pszenna 65 proc.	25,25—26,25
Otręby pszenne mialkie	10,50—11,00
Otręby pszenne średnie	10,50—11,00
Otręby pszenne grube	10,75—11,25
Otręby jęczmienne	12,50—13,50
Groch Wiktorja	41,00—45,00
Groch Folgera	30,00—34,00
Rzepak zimowy bez worka	42,00—43,00
Rzepak zimowy bez worka	40,00—41,00
Mak niebieski	44,00—47,00
Ziemniaki jadalne	3,50—4,00
Makuch Iniany	19,00—20,00
Makuch rzepakowy	15,00—15,50
Gorczyca	52,00—55,00
Siano nadnoteczkie luzem	9,00—9,506
Śrut soja	21,75—22,25
Słoma żytnia luzem	3,50—4,00

Drukami i nakładem Zakłady Graficzne
Bolesława Szczuki, Redaktor odpowiedzialny
Adam Szczuka w Wąbrzeźnie.

Km. 1273/34

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI
NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie Jan Głowczewski mający kancelarię w Wąbrzeźnie ul. Pomorska Nr. 12 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do wiadomości publicznej że dnia 5 grudnia 1934 r. o godz. 10,30 w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie pokój nr. 12 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Marjana Strońskiego z Wąbrzeźna ul. Chelmińska 15 nieruchomości miejskiej Wąbrzeźno karta 1046 położonej w Wąbrzeźnie przy ul. Chelmińskiej 15 o obszarze 0,13,18 ha na którym stoi jedno piętrowy dom mieszkalny muryrowany z warsztatem, kuźnią i kurnik. Nieruchomość urządzoną ma księgę hipoteczną w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 9870, cena zaś wywołania wynosi zł. 6380.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć ręką w wysokości zł. 987.

Ręką należy złożyć w gotowości albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-iej do 18-iej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Wąbrzeźnie ul. Wolności 17, sala Nr. 7.

Wąbrzeźno, dnia 25 października 1934 r.

(—) JAN GŁOWCZEWSKI,
Komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie.

Drzewka

krzewy owocowe i ozdobne, drzewa alejowe

w wielkim wyborze

po niżonych cenach

poleca

Szkółka

Bronisława Nowackiego

Okonin, poczta Mełno.

Cenniki wysyłam na żądanie

bezpłatnie

We wtorek dn. 30 bm. będę sprzedawał na rynku w Wąbrzeźnie

W dniu 4. 11. 1934 r. o godzinie 14-tej odbędzie się w Wąbrzeźnie w lokalu Zjednoczenia Rolników walne zebranie członków spółdzielni

PORZĄDEK OBRAD

- 1) zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1934
- 2) Rozwiązanie spółdzielni
- 3) wybór wzgl. zatwierdzenie likwidatora
- 4) wolne głosy

ZA ZARZĄD
Bronisław Mederski

Km. 683/34

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Kowalewie Wacław Kozłowski zamieszkały przy ul. Plac Wolności 3 obwieszcza że w dniu 20 grudnia 1934 roku o godz. 9,30 w sali rozpraw Sądu Grodzkiego w Kowalewie pokój 10, odbędzie się przetarg nieruchomości w drodze egzekucji zapisanej w księdze wieczystej Sądu Grodzkiego w Kowalewie pod oznaczeniem Kowalewo tom XX karta 534 zapisanej na nazwisko

1. wdowy Franciszki z Wronskich Czyżniewskiej, 2. Jana Czyżniewskiego, 3. Władysława Czyżniewskiego, 4. Wandy z Czyżniewskich Niwiadowej, 5. Aleksandra Czyżniewskiego, 6. Kazimierza Czyżniewskiego.

Na nieruchomości tej o obszarze 04 a,08² wybudowane są 2 domy mieszkalne ogród z parkanem i podwórzem.

Wysokość sumy szacunkowej wynosi 6,348,— złotych. Cena wywołania t. j. najniższa za którą nieruchomość można już nabyć przy pierwszej licytacji wynosi 4,761,— zł.

Przystępujący do przetargu winien przedłożyć w terminie przetargu podpisanemu komornikowi sądowemu zezwolenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego wzgl. odnośnej władzy administracyjnej na nabycie i przewłaszczenie nieruchomości a ponadto złożyć ręką w wysokości jednej dziesiątej sumy szacunkowej w gotowości albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich.

Papiery te przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-iej do 18-iej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie tutejszym pokój 12.

Kowalewo, dnia 17 października 1934 r.

L. S. (—) WACŁAW KOZŁOWSKI
Komornik Sądu Grodzkiego w Kowalewie.

I. K. 3/31

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomość położona w Bielsku i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bielsk tom V karta 80 na imię oberżysty Oskara Söhnel i tegoż żony Marty z domu Trenkel zostanie w drodze egzekucji dnia 20 grudnia 1934 r. o godz. 10-tej przed połudn. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój Nr. 10.

Nieruchomość zapisana pod liczbą 2 spisu gruntów, stanowi dom mieszkalny i oberżę z podwórzem i ogrodem, salą taneczną, stajnią z oborą i stodołą, remizą przy szosie do Chelmonia, wielkości ogólnej 2,10,45 ha. o czystym dochodzie do podatku gruntowego 10,59 talarów i wartości użytkowej do podatku budynkowego 544,— Mk.

Wartość nieruchomości ustalono na 14,010,— zł. a cenę wywołania na 9,340,— zł.

Wziankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 17 sierpnia 1931 r.

Kowalewo, dnia 20 października 1934 r.

SĄD GRODZKI

KINO
dźwiękowe
SŁOŃCE

U w a g a ! Ostatnie 2 dni pożegnalne występy
artystów scen warszawskich

Dnia 29 i 30 bm. wyświetla się bohatera filmowego
Douglas Fairbanks w filmie dźwiękowy.

W pogoni za księżycem

Dnia 31 bm. i 1 11. przebój obecnego sezonu pt.

Panienska i milion

Książnica Kopernikańska
w Torunlu

Km. 651/34

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI
NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie Jan Głowczewski mający kancelarię w Wąbrzeźnie ul. Pomorska Nr. 12 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do wiadomości publicznej że dnia 5 grudnia 1934 r. o godz. 9-tej w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie pokój nr. 12, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużniczki Agnieszki z Gerków Gryzowej z Wąbrzeźna, nieruchomości miejskiej Wąbrzeźno karta 403 położonej w Wąbrzeźnie ul. Marsz. Piłsudskiego 49 o obszarze 0,13,33 ha na którym stoi dom mieszkalny, garaże, warsztat i chlew, przeznaczone na cele mieszkaniowe. Nieruchomość urządzoną ma księgę hipoteczną w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 42.000 cena zaś wywołania wynosi zł. 28.000.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć ręką w wysokości 4,200 zł.

Ręką należy złożyć w gotowości albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-iej do 18-iej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Wąbrzeźnie ul. Wolności 17, sala Nr. 7.

Wąbrzeźno, dnia 25 października 1934 r.

(—) JAN GŁOWCZEWSKI,
Komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie.

ZAKŁADY OGRODNICZE

H. BORRMANN, Kowalewo-Pom

poleca na obecny sezon

cebule kwiatowe
i drzewka owocowe

w najlepszym gatunku

na żądanie wysyłamy cenniki

bezpłatnie

Dobrze zgrane trio lub
kwartet może się zaraz
zgłosić pod Wąbrzeźno
skrzynka 11

Dom

rodzaj willi z ogródkiem
masywny, prawie nowy,
w uroczym okolicy miasta
Wąbrzeźna, bez długu
dawniejsza cena 50.000
marek, teraz 23.000 zł z
instytucji niemieckiej za
bezcen do kupna, wiadomośc

Kaźmierczak

Wąbrzeźno

M. J. Piłsudskiego 35

Dziewczyna

niecwiła potrzebna zaraz

Wolność 15

Od 1 stycznia 1935r. zamierzam mój handel towarów kolonialnych z wyszynkiem

przedzierzawic

Również jest do przejęcia
stacja benzynowa Do
przejęcia jest potrzebne
6 - 10,000 zł Jordan

Golub Rynek 3

Halo Halo

wykonuje

wszelkie prace, wchodzące
w zakres fryzjerstwa

jak

golenie 10 gr.

strzyżenie włosów 30 gr

ondulacja dam. 80 gr

w domu i poza domem

Jankowski

Wąbrzeźno Dolna 1

PIĘCZĄTKI

różnego rodzaju

kauczukowe i metalowe
szyldy i firm.
na drzwi dostarczają
i firm. najtaniej

„Głos Wąbrzeski“
B. SZCZUKA
Wąbrzeźno-Pom.

Wąbrzeźno-Pom.